

KORRALDUS

07.12.2022 nr DM-116942-28

Partsi VIII liivakarjääri keskkonnaloa nr KL-513788 andmine

1. OTSUS

Tuginedes alljärgnevale ja võttes aluseks AS Tariston poolt 15.11.2021 esitatud keskkonnaloa taotluse, maapõueseaduse § 48, § 66, keskkonnaseadustiku üldosaseaduse § 41 ning kooskõlas Keskkonnaameti peadirektori 10.12.2020 käskkirja nr 1-1/20/230 „Keskkonnaameti struktuuriüksuste põhimääruste kinnitamine” lisa 13 „Keskkonnaameti ringmajanduse osakonna põhimäärus” punktidega 2.5.1 ja Keskkonnaameti peadirektori 09.07.2021 käskkirja nr 1-1/21/137 „Keskkonnaameti teabehalduse kord” punktiga 4.3 otsustan:

1.1. Anda AS-le Tariston (registrikood 10887843 aadress Toompuiestee 35, Põhja-Tallinna linnaosa, Tallinn, Harju maakond) keskkonnaluba nr KL-513788 kehtivusajaga 07.12.2022-07.12.2037;

1.2. Viia sisse vastavad muudatused keskkonnaotsuste infosüsteemi KOTKAS;

1.3. Korraldus jõustub AS-le Tariston teatavaks tegemisest.

2. ASJAOLUD

2.1. Keskkonnaloa taotluse läbivaatamine

AS Tariston (registrikood 10887843, aadress Toompuiestee 35, Põhja-Tallinna linnaosa, Tallinn, Harju maakond) esitas 02.09.2021 Partsi VIII liivakarjääri mäeeraldise keskkonnaloa taotluse (nõuetekohane taotlus T/KL-1009393 registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 22.09.2021 dokumendina nr DM-116942-4, täiendatud taotlus on esitatud 15.11.2021 dokumendina nr DM-116942-14).

Partsi VIII liivakarjäär asub Hiiu maakonnas Hiiumaa vallas Partsi külas riigile kuuluval Kärkla metskond 43 kinnistul (katastritunnusega 63901:001:1073). Partsi VIII liivakarjääri mäeeraldise pindala on 14,70 ha ja mäeeraldise teenindusmaa pindala on 18,96 ha. Mäeeraldis hõlmab nii vertikaalses kui ka horisontaalses ulatuses Partsi kruusamaardla aktiivse tarbevaru plokki 22 ja aktiivse reservvaru plokki 23. Mäeeraldisega hõlmatava ehitusliiva aktiivne tarbevaru on 550 tuh m³ ja kaevandatav varu 527 tuh m³ ning täiteliiva aktiivne tarbevaru on 143 tuh m³ ja kaevandatav varu 141 tuh m³. Keskkonnaluba taotletakse 15 aastaks keskmise aastase

kaevandamise määraga 50 tuhat m³. Maavara kasutusalaadeks on teede- ja üldehitus. Kaevandatud maa korrastatakse metsamaaks.

Lõunast külgneb taotletav mäeeraldis Partsi 2 kruusakarjääri mäeeraldise ja teenindusmaaga (kaevandamisluba HIIM-017, loa omanik aktsiaselts KIIRKANDUR) ning Partsi VI kruusakarjääriga (kaevandamisluba L.MK/324485, loa omanik Tariston AS).

Partsi VIII liivakarjääri teenindusmaad katab peamiselt mets (männimets), mida läbivad mitmed metsarajad, sh Partsi-Loja tee (tee tunnus 6390021). Maapinna reljeef on ühtlane, absoluutkõrgused jäävad topograafilise mõõdistuse andmetel valdavalt vahemikku 15 - 20 m.

Partsi VIII liivakarjäärist ~100 m kaugusele läände jääb Sakla-Loja-Vilivalla kõrvalmaantee (tee nr 12166) ja ~170 m kaugusele itta Partsi karjääri kõrvalmaantee (tee nr 12107). Heltermaa-Kärdla-Luidja tugimaantee (tee nr 80) kulgeb 1 km kaugusel kirde suunas, milleni viib Partsi karjääri tee.

Mäeeraldise piirist ~130 - 200 m kaugusel idas kulgeb keskpinge elektriõhuliin VÄRSSO:KRD (tunnus K2082294, 1 - 20 kV). ~170 - 200 m kaugusel läänes kulgeb elektriõhuliin Ladu (tunnus M8605059, alla 1 kV). Lähim puurkaev PRK0026156 jääb Aru kinnistule (63901:001:1177). Partsi VIII liivakarjääri lõunapiirist ~170 m kaugusele jääb allikas Partsiougu allik (tunnus VEE4601405), mis on kujunenud põhjaveekihtide avamisel kaevandamise käigus. Allikal on 50 m raadiusega piiranguvöönd.

Mäeeraldisele paiknevad lähimate majapidamiste õuealad ~80 m kaugusel põhjas (Lembitu talu, katastritunnus: 63901:001:3701), ~120 m kaugusel läänes (Aru, katastritunnus: 63901:001:1177), ~190 m kaugusel loodes (Otto, katastritunnus: 63901:001:0265), ~140 m kaugusel idas (Uus-Jürna, katastritunnus: 63901:001:0269) ja ~110 m kaugusel kirdes (Pöidla, katastritunnus: 63901:001:1220).

Partsi VIII liivakarjääri mäeeraldis ja selle teenindusmaa ei kattu looduskaitseliste ega Natura 2000 nimistusse kantud aladega, samuti ei kattu ka teiste looduskaitseliste objektidega.

Lähim Natura 2000 ala on Kukka-Luhastu loodusala, mis jääb mäeeraldisest ca 1,1 km kaugusele loodesse. Arvestades Partsi VIII liivakarjääri kaugust Kukka-Luhastu loodusalast ning võimalikku põhjaveetaseme muutust karjääri alal, ei avalda kavandatav tegevus tõenäoliselt mõju loodusale, kuna tegevusega ei kaasne otseseid tegevusi looduslal või loodusala põhjaveerežiimi muutust.

Partsi VIII liivakarjäär piirneb lõunast Partsi VI kruusakarjääriga ja Partsi 2 kruusakarjääriga. Partsi 2 kruusakarjääris on keskkonnaregistrisse kantud III kaitsekategooria linnuliikide väiketüll (*Charadrius dubia*) ja liivatüll (*Charadrius hiaticula*) elupaik. Nimetatud liikide elupaik jääb taotletud karjäärist ca 30 m kaugusele. Partsi maardla kompleksi jääb ka kaldapääsukese (*Riparia riparia*) pesitsuspaik. Need liigid võivad pesitseda kogu karjäärialal neile sobivates ja väiksema häiringuga paikades, ka väljaspool alasid, mis on konkreetsete vaatlustulemuste alusel registrisse kantud.

Partsi VIII liivakarjääris kaevandamise alustamine ei mõjuta olemasolevaid kaitsealuste linnuliikide elupaiku, kuna Partsi VIII karjääri alal neid liike ei esine. Küll aga võivad linnud asuda sellele alale pesitsema hiljem, kui kaevandamistegevuse käigus tekivad neile pesitsemiseks sobivad lagedad alad.

Riigilõiv 1000 eurot on tasutud 02.09.2021 riigilõivuseaduse § 123 lõike 1 kohaselt.

2.2. Keskkonnaloa taotluse ning otsuse eelnõu avalikustamine ning menetlusosaliste teavitamine

Keskkonnaseadustiku üldosa seaduse (edaspidi *KeÜS*) § 47 lõike 2 kohaselt avaldatakse keskkonnaloa taotluse menetlusse võtmise kohta teade väljaandes Ametlikud Teadaanded ja kohalikus või maakondlikus ajalehes. Teate võib jätta kohalikus või maakondlikus ajalehes avaldamata, kui kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi.

Keskkonnaamet jättis keskkonnaloa taotluse menetlusse võtmise teate avalikustamata kohalikus või maakondlikus ajalehes, kuna kavandatav tegevus on lokaalse mõjuga ja sellega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on väike ning kavandatud tegevuse vastu puudub piisav avalik huvi.

Keskkonnaloa taotluse menetlusse võtmine on avalikustatud 30.09.2021 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded. Keskkonnaamet teavitas 30.09.2021 kirjaga nr DM-116942-5 keskkonnaloa taotluse esitamisest ja avatud menetluse algatamisest KeÜS § 46 lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatud isikuid.

Transpordiamet edastas 06.10.2021 kirjaga nr 7.1-7/21/23611-2 (registreeritud KOTKAS 07.10.2021 nr DM-116942-7) omapoolse arvamuse keskkonnaloa taotlusele. Transpordiamet nõustus keskkonnaloa taotlusega ning märkis, et juhul kui kavandatakse rajada uus väljaveotee, tuleb selle riigiteega nr 12166 Sakla-Loja-Vilivalla ühendamiseks taotleda Transpordiametilt EhS § 99 lõikele 3 kohased nõuded.

Vastavalt maapõueseaduse (edaspidi *MaaPS*) § 49 lõikele 6 saatis Keskkonnaamet 30.09.2021 kirjaga nr DM-116942-6 keskkonnaloa taotluse kirjaliku arvamuse saamiseks kohalikule omavalitsusele (Hiiumaa Vallavalitsus) arvamuse andmise tähtajaga kaks kuud. Hiiumaa Vallavalitsus vastas 18.10.2021 kirjaga nr 8-3/886 (registreeritud KOTKAS 20.10.2021 nr DM-116942-9), milles palus täiendada keskkonnaloa taotlust.

AS Tariston täiendas vastavalt Hiiumaa Vallavalitsuse arvamusele keskkonnaloa taotlust ning esitas korrigeeritud keskkonnaloa taotluse nr T/KL-1009130-5 (registreeritud KOTKAS 15.11.2022 nr DM-116942-14).

Hiiumaa Vallavalitsus vastas 17.11.2021 kirjaga nr 8-3/942 (registreeritud KOTKAS 19.11.2021 nr DM-116942-15), kus nõustus korrigeeritud keskkonnaloa taotlusega.

Keskkonnaamet saatis KeHJS § 11 lõike 2² alusel 20.10.2022 kirjaga nr DM-116942-25 Partsi VIII liivakarjääri taotlusele koostatud keskkonnamõju eelhinnangu ja KMH algatamata jätmise otsuse eelnõu seisukoha võtmiseks Hiiumaa Vallavalitsusele ning tutvumiseks AS-le Tariston.

Hiiumaa Vallavalitsus tähtaja jooksul ei vastanud.

Keskkonnaamet jättis 21.11.2022 kirjaga nr DM-116942-26 „Partsi VIII liivakarjääri keskkonnanaloo taotlusele keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise” algatamata keskkonnamõju hindamise keskkonnanaloo taotluse menetluse käigus.

KeÜS § 47 lõige 6 sätestab, et kui sama paragrahvi lõikes 1 nimetatud taotluse menetlusse võtmise teates ei avaldatud keskkonnanaloo taotluse ja selle kohta antava haldusakti eelnõu väljapaneku aega ja kohta või seisukoha ning küsimuste esitamise tähtaega ja adressaati, avaldatakse nende andmetega teade vastavalt käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 21 sätestatud nõuetele viivitamata pärast haldusakti eelnõu valmimist.

Kooskõlas MaaPS § 1 lõigetega 3 ja 4, HMS §-dega 48 ning 49 tegi Keskkonnaamet 22.11.2022 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded avalikkusele teatavaks keskkonnanaloo andmise korralduse eelnõu.

Arvestades asjaolu, et avalikkusel peab olema HMS § 49 lõike 2 kohaselt võimalus eelnõuga tutvuda vähemalt kaks nädalat, määras Keskkonnaamet eelnõudele ettepanekute ja/või vastuväidete esitamise ajaks kaks nädalat eelnõu kätte saamisest arvates. Ettepanekuid ja/või vastuväiteid kahe nädala jooksul ei laekunud.

HMS § 49 lõikest 1 tulenevalt on huvitatud isikul ja isikul, kelle õigusi võib avatud menetluse korras antav õigusakt puudutada, õigus määratud tähtaja jooksul esitada menetlust läbiviivale haldusorganile eelnõu või taotluse kohta ettepanekuid ja vastuväiteid.

Keskkonnaamet küsis AS-lt Tariston 22.11.2022 kirjaga nr DM-116942-27 arvamust või vastuväiteid keskkonnanaloo andmise eelnõule kahe nädala jooksul kirja saatmisest.

AS Tariston tähtaja jooksul ei vastanud.

2.3. Keskkonnamõju hindamise vajalikkuse üle otsustamine

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi nimetatud *KeHJS*) § 3 kohaselt hinnatakse keskkonnamõju kui taotletakse tegevusluba või selle muutmist ning kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju. KeHJS § 11 lõigete 3 ja 4 kohaselt on keskkonnamõju hindamine (edaspidi nimetatud KMH) kohustuslik KeHJS § 6 lõike 1 tegevuste korral, KeHJS § 6 lõikes 2 nimetatud tegevuste korral tuleb kaaluda KMH algatamist või algatamata jätmist lisades otsusele KeHJS § 6 lõike 3 kohase eelhindamise tulemused. KeHJS § 6 lõike 1 kohaselt ei kuulu ettevõtte poolt taotletav tegevus olulise

keskkonnamõjuga tegevuste loetelusse. Kavandatud tegevus kuulub KeHJS § 6 lõike 2 punktis 2 nimetatud tegevusvaldkonda, mille täpsustatud loetelu on kehtestatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005. a määruses nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu” (edaspidi *KMH määrus*). KMH määruse § 1 lg 1 ja § 3 p 4 kohaselt peab otsustaja andma eelhindangu selle kohta, kas pealmaakaevandamine kuni 25 hektari suurusel alal on eeldatavalt olulise keskkonnamõjuga tegevus või mitte ning otsustama KMH algatamise või algatamata jätmise üle.

Keskkonnaamet jättis 21.11.2022 kirjaga nr DM-116942-26 „Parsti VIII liivakarjääri keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise” algatamata keskkonnamõju hindamise keskkonnamõju taotluse menetluse käigus.

Parsti VIII liivakarjääri keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise otsuses on välja toodud leevendavad keskkonnamõju meetmed:

1. Müras ja tolmu leviku vähendamiseks tuleb lähimate elamute suunal (mäeeraldisse ida-, põhja- ja läänepiirile) ladustada vähemalt 3 m kõrgused katendivallid.
2. Mobiilne purusti tuleb paigutada sellisesse kohta, kus müra levik ümbritsevasse elukeskkonda oleks maksimaalselt takistatud.
3. Tolmu leviku vähendamiseks tuleb kuival perioodil purustatavat tooret, karjäärisiseseid teid ning platse niisutada ja vajadusel töödelda kloriididega.
4. Maaomanike nõusolekul seirata veetaset Martelle, Juhani ja Uus-Järna salvkaevudes vähemalt 1 x kvartalis. Võimaluse korral on soovitatav paigaldada andurid veetaseme pidevaks jälgimiseks. Seirega tuleb alustada enne veealuse varu kaevandamisega alustamist. Tulemused esitada Keskkonnaametile.
5. Kaevandamisel, kaevise laadimisel või masinate hooldamisel ja tankimisel tuleb naftasaaduste pinnasesse ja põhjavette sattumise võimalus minimeerida. Kaevandamisel tuleb kasutada vaid korrasolevat kaevandamistehnikat ning tehnika hooldamist ja remonti tuleb teha vaid selleks kohandatud alal. Võimaliku tekkinud reostuse likvideerimiseks peab olema karjääris töötajatel teada kindel tegevusplaan ja tagatud töövahendid.
6. Juhul kui kaevandamise käigus laekub kaebuseid tuleb rakendada leevendusmeetmeid ja teostada kohapealsed mõõtmised, et kontrollida õhukvaliteedi taset või müratasest vastavalt kehtestatud normidele. Usaldusväärsete tulemuste saamiseks peavad mõõtmised olema läbi viidud akrediteeritud mõõtja poolt.
7. Juhul kui tülid kolivad kaevandamise käigus tekkivatele lagedatele aladele Parsti VIII liivakarjääris, tuleb tülide häirimise ja pesakondade hukkumise vältimiseks tülide pesitsusperioodil hoiduda kaevandamistööde alustamisest või jätkamisest lagedatel aladel, kus pole aktiivset masinatega tööd toimunud vähemalt kuu aega. Liivatüllid ja väiketülid pesitsusperioodid kestab 1. maist kuni 15. juulini.
8. Juhul kui kaevandamise käigus kuhjatakse materjali hunnikutesse, mis jäävad seisma ning võetakse kasutusse kaldapääsukesse poolt, tuleb kaldapääsukesse ja nende pesakondade hukkumise vältimiseks hoiduda kaldapääsukesse pesadega järsakute kaevamisest või sealse materjali teisaldamisest kaldapääsukesse pesitsusperioodil. Kaldapääsukesse pesitsusperiood kestab 15. maist 1. augustini.

3. KAALUTLUSED

3.1. Kaalutlused keskkonnaloa andmisel

Korralduse otsustava osa punktiga annab 1.1. keskkonnaluba nr **KL-513788** AS-le Tariston mäeeraldisel õiguse maavara kaevandamiseks.

3.1.1. Õiguslik alus

MaaPS § 1 lõike 3 kohaselt kohaldatakse kaevandamise keskkonnaloa andmise ja muutmise menetlusele haldusmenetluse HMS avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi. MaaPS § 1 lõike 4 järgi kohaldatakse kaevandamise keskkonnaloa andmise ja muutmise menetlusele KeÜS 5. peatükki, arvestades MaaPS erisusi.

Vastavalt MaaPS § 49 lõikele 1 esitab taotleja kaevandamise keskkonnaloa saamiseks loa andjale taotluse. MaaPS § 48 kohaselt annab kaevandamise keskkonnaloa Keskkonnaamet.

Keskkonnaloa taotlust on kontrollinud keskkonnaregistri maardlate nimistu volitatud töötleja (Maa-ameti 07.09.2021 kiri nr 9-3/21/14008-2).

MaaPS § 55 lõike 3 punkt 1 sätestab, et kaevandamisloa andmisest keeldutakse, kui taotlejale on määratud rohkem kui üks karistus kaevandamisjäätmekäitlemise nõuete eiramise eest ja selle andmed ei ole karistusregistrist kustutatud. Keeldumise alus on kontrollitud menetluse käigus. AS Tariston ei ole seisuga 07.12.2022 karistusregistrisse kantud kaevandamisjäätmekäitlemise nõuete eiramise eest.

Tulenevalt MaaPS § 50 lõikest 6 tuleb taotlusele lisada kaevandamisjäätmekava, kui kaevandamise käigus tekib kaevandamisjäätmekäitlemise, mida ladustatakse mäeeraldisel teenindusmaal, mis ei ole jäätmehoidla jäätmeseaduse § 35² tähenduses. MaaPS § 50 lõike 3 kohaselt peab taotluse seletuskiri sisaldama andmeid kaevandamise käigus tekkivate kaevandamisjäätmekäitlemise kohta. Jäätmeseaduse § 7¹ lõike 1 kohaselt loetakse kaevandamisjäätmekäitlemiseks jäätmekäitlemise, mis on tekkinud maavarade uuringute, maavarade kaevandamise, rikastamise ja ladustamise ning kaevandamise töö tulemusena.

Keskkonnaamet on seisukohal, et taotletava tegevuse käigus kaevandamis- ja/või rikastamisjäätmekäitlemise ei teki. Taotleja on teadlik, et juhul kui tegevuse käigus selgub, et kaevandamisjäätmekäitlemise või rikastamisjäätmekäitlemise siiski tekib, on kohustus ka täiendatudkaevandamise jäätmekava esitada.

3.1.2. Riigi huvi

Loa andja kohustus on selgitada välja kõik asjaolud, millel on otsuse tegemisel määrav tähtsus. Menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal selgitatakse välja, kas konkreetse loa taotluse puhul esineb MaaPS § 55 sätestatud loa andmisest keeldumise aluseid. Luba antakse, kui

keeldumiseks ei esine seaduses sätestatud kaalukat põhjust. Loa andmisest keeldumise alused selgitab välja loa andja. Muuhulgas keeldutakse kaevandamisloa andmisest, kui kaevandamine on vastuolus riigi huvidega.

Riigi huvi on käsitletud Riigikogus 06.06.2017 vastu võetud strategiadokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“. Riigi huvi esinemist või puudumist analüüsitakse vastavalt Keskkonnaministeeriumi kantsleri 13.06.2013 käskkirjaga nr 610 kinnitatud juhendile „Juhend riiklike huvide kaalumiseks ehitusmaavarade kaevandamis- ja uuringulubade taotluste menetlemisel lähtuvalt varustuskindluse tagatusest“ (edaspidi *juhend*). Ehitusmaavaradest lähtudes on riigi huvi tagada tarbijate, eelkõige riigi infrastruktuuri ehitusobjektide nõuetekohane ja majanduslikult optimaalne varustamine kvaliteetsete ehitusmaavaradega, luua tingimused kaevandamise ja kasutamise tehnoloogia igakülgsaks arenguks, võttes tarvitusele kõik meetmed ehitusmaavarade ratsionaalseks kasutamiseks ning maavara ja keskkonna kaitsmiseks.

Kuivõrd kaevandada soovitav maavara kuulub riigile, analüüsis Keskkonnaamet taotletava Partsi VIII liivakarjääri optimaalse teeninduspiirkonna varustuskindlust järgnevatest kriteeriumitest lähtuvalt.

I Analüüsiti, kas taotletav tegevus on vajalik maavarade säästliku ja jätkusuutliku kasutamise tegemiseks.

Taotletav tegevus on vajalik, kui

1. loa andmisega hoitakse ära majanduslikult ebaotstarbekate jääkvaru plokkide teke;
2. loa andmine tagab kasutusel oleva mäeeraldisel lamamis oleva maavara täieliku väljamise;
3. loa andmine tagab korrastamistingimuste otstarbekama täitmise;
4. loa andmine tagab planeeringutest või riigi infrastruktuuri laiendamise vajadustest tingitud tegevuste raames maapõue ja maavara kaitse nõuete täitmise ning maavara ratsionaalse kasutamise.

Keskkonnaameti hinnangul Partsi VIII liivakarjääri kaevandamisloa taotlus ühegi eelnimetatud punkti alla ei lähe, kuna

1. taotletavalt mäeeraldiselt on ka tulevikus võimalik ilma olulisi lisakulutusi tegemata maavara väljata;
2. tegemist ei ole olemasoleva mäeeraldisel laiendamisega sügavuti;
3. mäeeraldiste kasutuselevõtt ei ole vajalik olemasolevate mäeeraldiste korrastamistingimuste otstarbekamaks täitmiseks, kuna taotletaval alal ei ole varasemalt kaevandatud ning tegemist on valdavalt metsamaaga;
4. olemasolevate andmete põhjal ei ole varu väljamine vajalik maavara kaitse nõuete täitmiseks või ratsionaalseks kasutamiseks seoses maardla alal planeeritavate tegevustega.

Taotletaval Partsi VIII liivakarjääri mäeeraldisel alal ei ole varem kaevandamist toimunud.

II Analüüsiti, kas taotletava mäeeraldisel teeninduspiirkonnas on tagatud varustuskindlus.

Varustuskindluse tagatuse analüüsimise juures selgitati

1. kas kaevandamiseks taotletavast mäeeraldisest kuni 50 km kaugusel paikneb samaväärse maavara kaevandamiseks varem antud mäeeraldisi;
2. kui suur on antud piirkonnas samaväärse maavara kaevandamiseks varem antud mäeeraldiste kaevandatav jääkvaru kokku;
3. milline on olnud maavara kasutamise intensiivsus kaevandamiseks taotletava mäeeraldise teeninduspiirkonnas viimase viie aasta jooksul.

Hiiu maakonda jääb seisuga 23.11.2021 12 mäeeraldist, mille kaevandatava ehitusliiva jääkvaru suurus on 1391 tuh m³ ja 3 mäeeraldist, mille kaevandatava täiteliiva jääkvaru suurus on 312 tuh m³. Ehitusliiva puhul on keskmine tarbimine 12 tuh m³ ja täiteliiva puhul 5 tuh m³. Seega on nende andmete põhjal varustuskindlus tagatud ehitusliiva puhul ligikaudu 117 aastaks ja täiteliiva puhul ligikaudu 62 aastaks.

Juhendi punkti 5.1.2 kohaselt loetakse taotletav tegevus riigi huviga vastuolus olevaks juhul, kui varem antud mäeeraldiste piires kaevandada antud samaväärse maavara jääk rahuldab taotletava mäeeraldise teeninduspiirkonna vajadused enam kui 10 aastaks. Antud hetkel jätkub piirkonnas ehitusliiva ligikaudu 117 aastaks ja täiteliiva puhul 62 aastaks.

Juhendi punkt 6.1 näeb ette, et riigi huvi väljaselgitamisel tuleb olulist tähelepanu pöörata taotleja põhjendusele mäeeraldise saamiseks. Juhendi punktides 6.2.1 - 6.2.5 on välja toodud, milliseid hinnanguid ja alusdokumente peab mäeeraldise saamise põhjendus sisaldama. Taotleja on põhjendanud taotluses mäeeraldise saamise vajadust.

Keskkonnaamet küsis 24.11.2021 kirjaga nr DM-116942-16 Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumilt seisukohta riigi huvi väljaselgitamiseks Partsi VIII liivakarjääri keskkonnaloa taotlusele.

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium esitas arvamuse 28.12.2021 kirjaga 17-1/21-0083/6958-2 nr (registreeritud KOTKAS 30.12.2021 dokumendina nr DM-116942-18). Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium tõi kirjas välja järgmist:

Nõustume, et hetkel kehtiva varustuskindluse juhendi järgi on ehitus- ja täiteliiva varustuskindlus Partsi VIII liivakarjääri mäeeraldise teeninduspiirkonnas tagatud ja otsene ülekaalukas riigi huvi puudub, kuid peame vajalikuks vaagida konkreetset juhtumit eraldi ja toome välja järgmised seisukohad:

1) AS Tariston taotleb kaevandamisluba Partsi VIII liivakarjääri mäeeraldisele, et tagada ehitusmaavara toormebaas oma Hiiu maakonna ehitusüksustele, mis teostab erineva mastaabiga infrastruktuurseid ehitustöid, kus ettevõtte kannab enamjaolt peatöövõtja vastustust. Samade maanteede, hoonete ja keskkonnaehituse objektide tarbeks kasutatakse enda karjääridest ekspluateeritavat toodangut. Tariston AS on Hiiu maakonnas ka peamine täitematerjaliga varustaja koostööpartnerite suunal. Valdav osa vajalikust ehitusmaterjalist kaevandatakse Partsi VI kruusakarjäärist. Kuna Partsi VI kruusakarjääri maavaravarud on

lähiaastatel ammendumas, soovib ettevõtte kasutusele võtta samasse maardlasse jäävat lisaressurssi (Partsi VI kruusakarjääri ehituskruusa jääkvaru u 350 000 m³ ja aastas kaevandatakse keskmiselt 50 000 m³ maavara). Olgugi, et taotletava Partsi VIII puhul on uuringute käigus kvalifitseeritud maavara ehitus- ja täiteliivaks, sisaldab kõnealune maavara ka rahuldavas osas väga hea kvaliteediga kruusa (keskmise sisaldusega 22,3%), millest õigesti väärindades on võimalik toota maakonnas ehituses ja teede hooldes kasutatavaid vajalikke ehitusmaterjale – nt purustatud kruusa ja kruuskillustikku.

2) Maapõueseaduse § 16 lg 4 sätestab, et maavara tuleb kaevandada ning muul alusel looduslikust seisundist eemaldada ja kasutada majanduslikult võimalikult otstarbekalt ja säästlikult. Ehk siis riigi huvi on, et maapõueressursse kasutataks tõhusalt, välistades ülemäärase ja raiskava kasutuse. Taotletava Partsi VIII liivakarjääri mäeeraldis paikneb juba kasutusel olevas kruusamaardlas. Seetõttu taotletava tegevuse tulemusena tagatakse maavaravaru säästlik kasutamine ja korrastamistingimuste otstarbekam täitmine ning välditakse majanduslikult ebaotstarbekate jääkvaru plokkide teket.

Lähtudes eelpooltoodust on MKM seisukohal, et Partsi VIII liivakarjääri maavara kaevandamise loa taotluse puhul on loa andmine põhjendatud ning maavara kaevandamine taristuehituse varustamiseks toormaterjaliga on AS Taristonile määrava tähtsusega ja võimaldab ettevõttel jätkata piirkonnas oma põhitegevust.

Tuginedes Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi selgitustele on Keskkonnaamet seisukohal, et keskkonnaloa andmine Partsi VIII liivakarjääri mäeeraldisele ei ole vastuolus riigi huviga ning puudub keskkonnaloa andmisest keeldumise alus.

3.2. Kõrvaltingimuste seadmine

HMS § 3 lõike 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja -vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad määrab haldusorgan kaalutlusõiguse alusel (HMS § 5 lõige 1). Kaalutlusõiguse tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutlusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lõige 2). MaaPS § 56 lõige 2 punkt 5 alusel märgitakse kaevandamisloa lahtrisse „Kõrvaltingimused“ nõuded, mis seatakse maapõue kaitse ja maavaravarude ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning inimese tervisele, varale ja keskkonnale kaevandamisest ja kaevandamisjäätmete käitlemisest tuleneva kahjuliku mõju vähendamiseks. Kaevandamisloaga reguleeritakse vaid mäeeraldises ja mäeeraldise teenindusmaal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmeid otseselt kaevandamisest tulenevatele keskkonnamõjudele.

Taotletava tegevuse kohta on koostatud keskkonnamõju eelhindang ning selle alusel on Keskkonnaamet otsustanud jätta algatamata keskkonnamõju hindamise Partsi VIII liivakarjääri keskkonnaloa taotlusele. Keskkonnaamet seab Partsi VIII liivakarjääri keskkonnaloa kõrvaltingimusteks keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise otsuses toodud leevendavad keskkonnameetmed:

1. Müra ja tolmu leviku vähendamiseks tuleb lähimate elamute suunal (mäeeraldise ida-, põhja- ja läänepiirile) ladustada vähemalt 3 m kõrgused katendivallid.
2. Mobiilne purusti tuleb paigutada sellisesse kohta, kus müra levik ümbritsevasse elukeskkonda oleks maksimaalselt takistatud.
3. Tolmu leviku vähendamiseks tuleb kuival perioodil purustatavat tooret, karjäärisesid teid ning platse niisutada ja vajadusel töödelda kloriididega.
4. Maaomanike nõusolekul seirata veetaset Martelle, Juhani ja Uus-Järna salvkaevudes vähemalt 1 x kvartalis. Võimaluse korral on soovitatav paigaldada andurid veetaseme pidevaks jälgimiseks. Seirega tuleb alustada enne veealuse varu kaevandamisega alustamist. Tulemused esitada Keskkonnaametile.
5. Kaevandamisel, kaevise laadimisel või masinate hooldamisel ja tankimisel tuleb naftasaaduste pinnasesse ja põhjavette sattumise võimalus minimeerida. Kaevandamisel tuleb kasutada vaid korrasolevat kaevandamistehnikat ning tehnika hooldamist ja remonti tuleb teha vaid selleks kohandatud alal. Võimaliku tekkinud reostuse likvideerimiseks peab olema karjääril töötajatel teada kindel tegevusplaan ja tagatud töövahendid.
6. Juhul kui kaevandamise käigus laekub kaebuseid tuleb rakendada leevendusmeetmeid ja teostada kohapealsed mõõtmised, et kontrollida õhukvaliteedi taset või müratasest vastavalt kehtestatud normidele. Usaldusväärsete tulemuste saamiseks peavad mõõtmised olema läbi viidud akrediteeritud mõõtja poolt.
7. Juhul kui tülid kolivad kaevandamise käigus tekkivatele lagedatele aladele Partsi VIII liivakarjääril, tuleb tülide häirimise ja pesakondade hukkumise vältimiseks tülide pesitsusperioodil hoiduda kaevandamistööde alustamisest või jätkamisest lagedatel aladel, kus pole aktiivset masinatega tööd toimunud vähemalt kuu aega. Liivatülli ja väiketülli pesitsusperiood kestab 1. maist kuni 15. juulini.
8. Juhul kui kaevandamise käigus kuhjatakse materjali hunnikutesse, mis jäävad seisma ning võetakse kasutusse kaldapääsukeste poolt, tuleb kaldapääsukeste ja nende pesakondade hukkumise vältimiseks hoiduda kaldapääsukeste pesadega järsakute kaevamisest või sealse materjali teisaldamisest kaldapääsukeste pesitsusperioodil. Kaldapääsukeste pesitsusperiood kestab 15. maist 1. augustini.

Keskkonnaamet seab Partsi VIII liivakarjääri keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise otsuses toodud leevendavad keskkonnameetmed kõrvaltingimusteks keskkonnaloale.

3.3. Ettepanekute ja vastuväidete kaalumine

Partsi VIII liivakarjääri keskkonnaloa korralduse eelnõule arvamusi ja vastuväiteid ei esitatud.

3.4. Otsekohalduvad nõuded

Keskkonnaloaga kaasnevad käitajal seadusandlusest tulenevad õigused ja kohustused. Ettevõtte peab järgima atmosfääriõhu kaitse seaduses, jäätmeseaduses, veeseaduses, maapõuseaduses ja nende alamaktides kajastatud nõudeid ning kohustusi. Keskkonnaamet on seisukohal, et seadusandlusest tulenevaid nõudeid ei ole otstarbekas kanda keskkonnaloale. Olulisemad keskkonnavalased kohustused loa omajale on toodud Keskkonnaameti kodulehel rubriigis „Keskkonnakaitseloa omaja meelepea“. Kohustused on leitavad Keskkonnaameti kodulehe

aadressilt: <https://www.keskkonnaamet.ee/et/eesmargid-tegevused/keskkonnakaitseloa-omajameelespea>.

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)

Martin Nurme
juhataja
maapõuebüroo

Lisad:

1. Keskkonnaluba
2. Partsi VIII liivakarjäär mäeeraldise plaan.pdf
3. Partsi VIII liivakarjäär geoloogilise läbilõiked.pdf
4. Partsi VIII liivakarjäär korrastatud ala plaan.pdf

Teadmiseks: Hiiumaa Vallavalitsus, Maa-amet, Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet

Carmen Tau
spetsialist
maapõuebüroo